

Liellopu gaļas nozares ražošanas un tirgus attīstības prognozes

Guna Salputra, Armands Vēveris

Konference “LVAEI zinātniskie pētījumi 2006.gadā”
2007.gada 15.februāris

Pētījuma raksturojums un izmantotās metodes

Projekta “Liellopu gaļas nozares izaugsmes priekšnosacījumu un iespēju novērtējums” izpildes gaitā ir veikts liellopu gaļas primārā sektora ekonomiskās un politikas situācijas novērtējums, uz kā pamata tiek noteikti nozares attīstības sprognozējamie rādītāji līdz 2013.gadam.

Metodes: kvalitatīvās metodes; analītiski konstruktīvā metode;

ekonometrisks modelis **AGMEMOD** (izstrādāts FP6 projektā) ikgadēju tirgus prognožu veikšanai Eiropas galveno lauksaimniecības sektoru produktiem un Kopējās lauksaimniecības politikas ietekmes novērtēšanai;

Modeļa pieņēmumi un izmantotā informācija

Izmantotā informācija: CSP un AGMEMOD datu bāzes, kas aptver makroekonomiskos rādītājus, cenas, atbalsta politikas rādītājus un ražošanas ekonomikas rādītājus (produktivitāti, liellopu kustību ražošanas ciklā un gaļas produkciju).

Pieņēmumi:

- VPM shēma būs spēkā tikai līdz 2009. gada sākumam, kurā kā tiešais atbalsts tiks piešķirtas zīdītājgovju prēmijas, lopbarības platības maksājumi un VPM maksimāli atļautā līmenī;

Modeļa pieņēmumi un izmantotā informācija

Pieņēmumi (2):

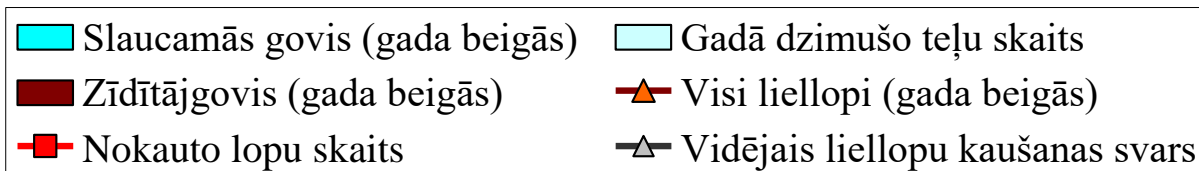
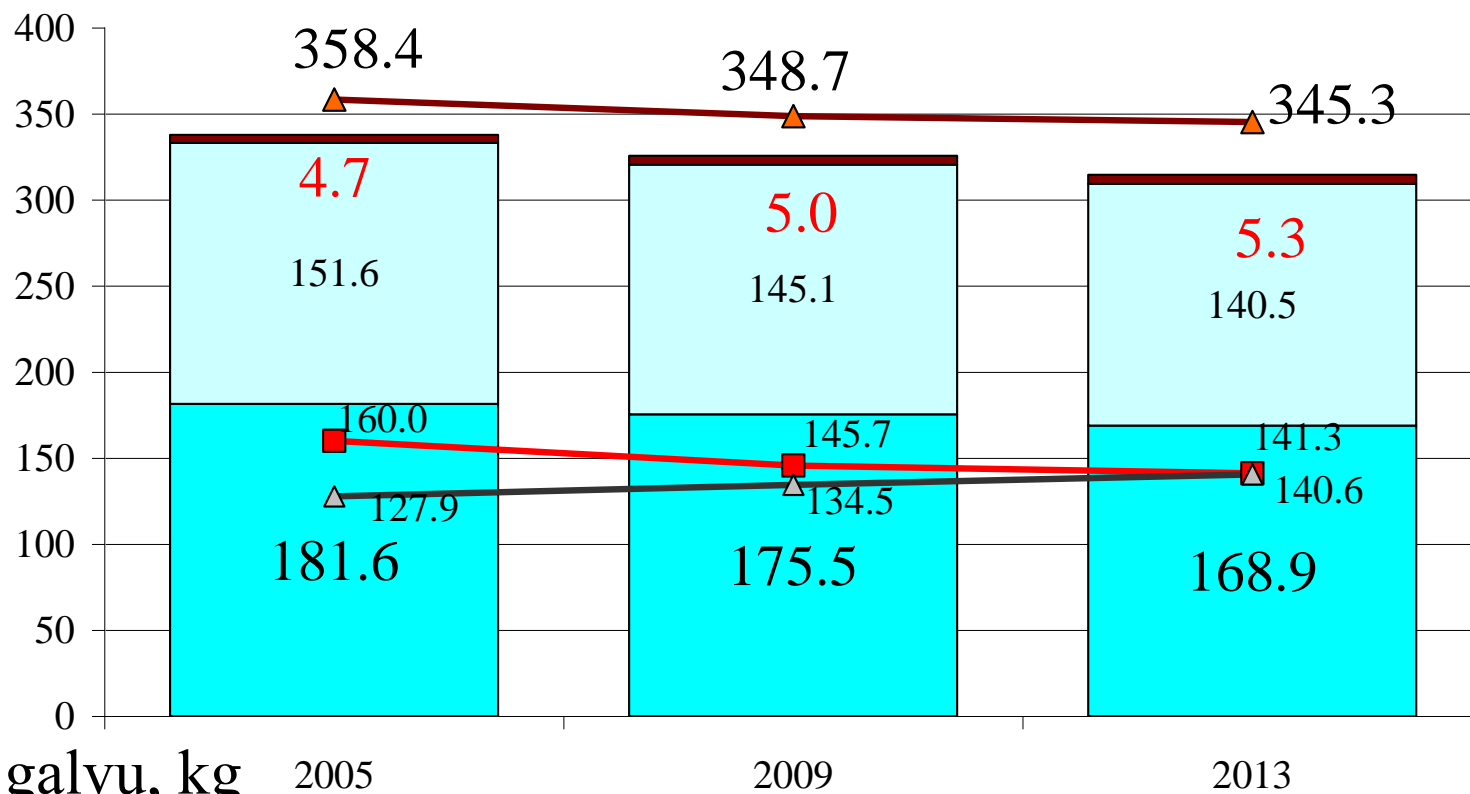
- Tiek modelēta sektora kopējā produkcija, nenodalot dažādas kvalitātes produktu ražošanu;
- Ražošanas izmaksu analīzei modelī tiek iekļautas tikai barības izmaksas;
- MLA maksājumi modelī nav iekļauti (tas paredz sektora analīzi valsts nevis reģionālā līmenī).

Scenāriji

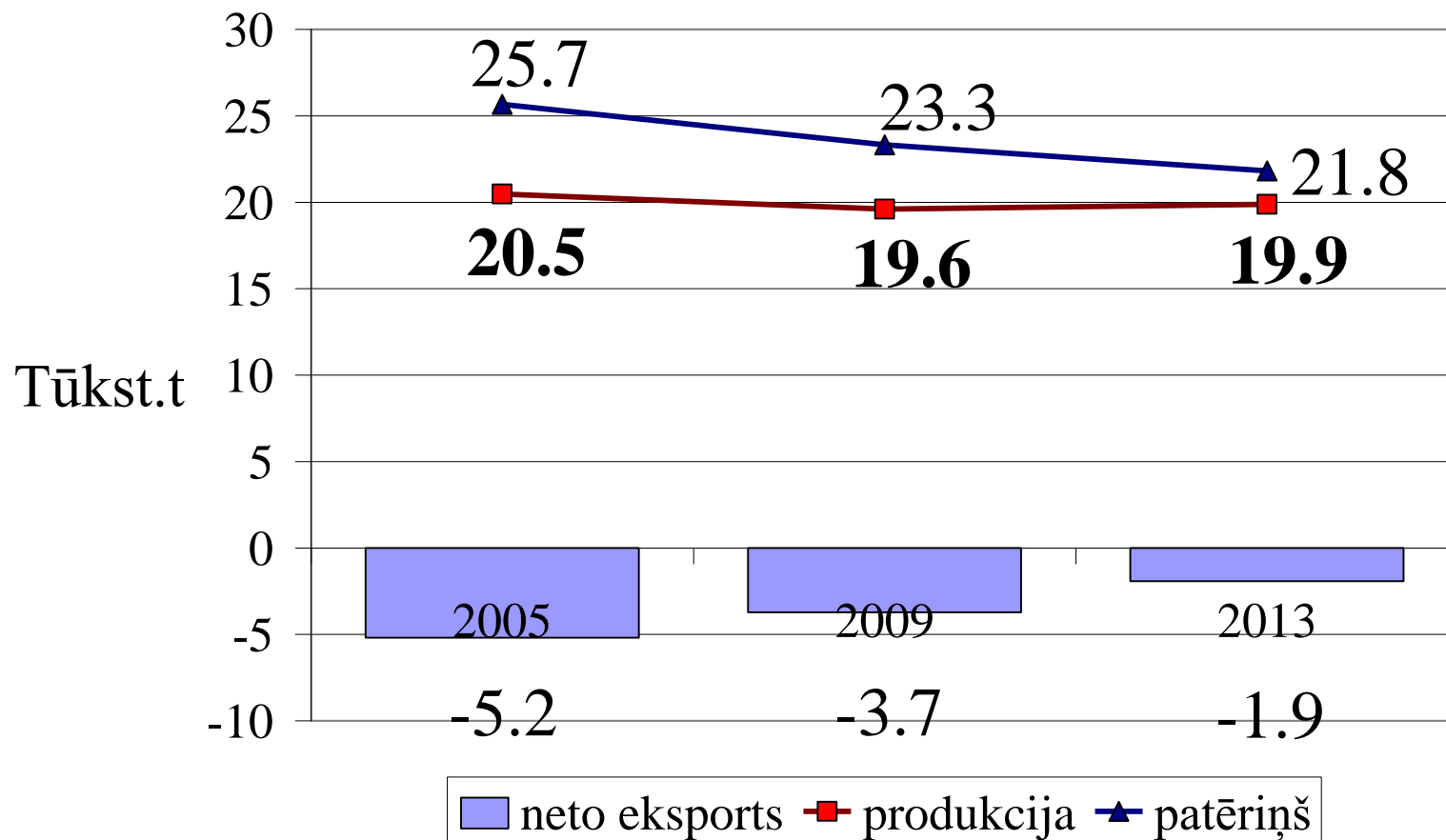
- **1.scenārijs – atbalsts maksimāli saistīts ar produkcijas ražošanu.**
- **2.scenārijs – atbalsts pilnībā atdalīts no produkcijas ražošanas.**

Rezultāti (1), 1.scenārijs, ganāmpulks

Rezultāti (2), 1.scenārijs, liellopu gaļa

Scenāriju salīdzinājums, S2/S1

		2005	2009	2013
Liellopi				
Zīdītājgovis (gada beigās)	tūkst.galvu	0.0%	-3.2%	-3.4%
Slaucamās govīs (gada beigās)	tūkst.galvu	0.0%	0.0%	0.0%
Visi liellopi (gada beigās)	tūkst.galvu	0.0%	-0.1%	0.0%
Gadā dzimušo teļu skaits	tūkst.galvu	0.0%	-0.1%	-0.1%
Nokauto lopu skaits	tūkst.galvu	0.0%	0.0%	-0.1%
Vidējais liellopu kaušanas svars	kg	0.0%	-2.8%	-2.9%
Liellopu gaļa				
produkcija	tūkst.t	0.0%	-2.8%	-3.1%
patēriņš	tūkst.t	0.0%	0.0%	0.0%
eksports	tūkst.t	0.0%	-4.2%	-4.1%
imports	tūkst.t	0.0%	10.8%	18.5%

Scenārijs (papildus?)

- atbilstoši R1782/2003 pēdējiem grozījumiem Vienotā platībmaksājuma shēma Jaunajās dalībvalstīs varētu tikt turpināta **līdz 2010.gada beigām**;
- 2011.gadā teorētiski ir iespējams noteikt **diferencētas VM vērtības starp zālājiem un pārējiem laukaugiem**, tādā veidā nepaaugstinot zemes kā ražošanas resursa pārdošanas un nomas cenas un papildus nesadārdzinot ražošanas izmaksas

Papildus pieņēmumi

Faktiskās zālāju un pārējo laukaugu platības 2005.gadā, teorētiskās zālāju un laukaugu tiešā atbalsta aploksnes 2011.gadā un tām aprēķinātās VM tiesību vērtības EUR/ha

	Mērv.	Zālāji (ilggadīgie zālāji, pļavas un ganības)	Pārējie laukaugi
VM aploksne	milj.EUR	45,33	61,70
PVTM aploksne	milj.EUR	11,77	16,03
Platība 2005.gadā	1000 ha	989,5	731,2
VM tiesību vērtība*	EUR/ha	67,28	124,16

*Avots: LVAEI aprēķini, *- nav ar ražošanu saistītu maksājumu*

Secinājumi:

1. Liellopu audzēšana Latvijā ir saistīta ar diviem lauksaimniecības sektoriem – liellopu gaļas ražošanu un piensaimniecību, tādēļ piena lopu gaļai joprojām saglabāsies salīdzinoši augsts īpatsvars kopējā liellopu gaļas piedāvājumā.
2. daudzas liellopu gaļas ražošanas problēmas veidojas ārpus konkrētās nozares un pastāv ārpus primārās ražošanas. Tādi jautājumi kā kautuvju pieejamība, kautķermeņu klasifikācija un līdz ar to diferencētas cenas noteikšana, kā arī produkta realizācija un virzīšana tirgū ir risināmi ražošanas nākamajos posmos.
3. Politikas uzdevums – nepasliktināt ārējo vidi sektora ekonomiskai darbībai.

Paldies par uzmanību!
Jautājumi...

